

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

СХВАЛИЛА

вчена рада Інституту української мови

НАН України

«16» квітня 2024 р. (протокол № 3)

ПРАВИЛА ВСТУПУ

ДО АСПРАНТУРИ

**ІНСТИТУТУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ НАН УКРАЇНИ
НА 2024 РІК**

Київ–2024

I. Загальні положення

Провадження освітньої діяльності в Інституті української мови НАН України (далі – Інститут) здійснюється відповідно до ліцензії Міністерства освіти і науки України на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні (наказ МОН України від 15.09.2016 р. № 1111).

Правила прийому до аспірантури Інституту на 2024 рік (далі – Правила прийому) розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту»; «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502); Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 р., затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 266 від 06.03.2024 р. (реєстрація в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за № 379/41724), Наказу Міністерства освіти і науки України «Про внесення змін до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році» № 326 від 15.03.2024 (реєстрація в Міністерстві юстиції України 18 березня 2024 р. за № 403/41748) та Положення про Приймальну комісію вищого навчального закладу, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.10.2015 р. № 1085 (реєстрація Міністерства юстиції України 04.11.2015 р. № 1353/27798); Переліку галузей знань і наукових спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 та наказу Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 р. № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266; постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення»; статуту Інституту.

Правила прийому діють до набуття чинності відповідних правил на 2025 рік. За необхідності до них вносять зміни для узгодження із законодавчими і нормативно-правовими документами України, відомчими актами НАН України та установчими документами Інституту. Зміни до чинних Правил прийому оформляють у вигляді додатків, уносять за ухвалою Вченої ради і затверджують наказом директора.

Правила прийому до аспірантури визначають процедуру, перелік і строки подання документів для вступу до аспірантури; зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури.

Інститут оголошує прийом на 2024 рік до аспірантури на здобуття ступеня доктора філософії за науковою спеціальністю: 035 Філологія.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить 4 роки.

II. Прийом на навчання

До аспірантури на конкурсній основі приймають осіб на основі НРК7 (сьомого рівня національної рамки кваліфікацій).

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі про вищу освіту, за рішенням приймальної комісії можуть бути призначені додаткові вступні випробування у вигляді співбесіди за затвердженою програмою.

III. Джерела фінансування здобуття вищої освіти

Фінансування підготовки докторів філософії у Інституті здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення);
- за кошти фізичних та/або юридичних осіб (на умовах договору).

Громадяни України, які не завершили навчання за державним замовленням за певним ступенем вищої освіти, мають право повторного вступу для безоплатного здобуття вищої освіти в державних і комунальних закладах вищої освіти за тим самим ступенем освіти за умови відшкодування до державного

або місцевого бюджету коштів, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, відповідно до Порядку відшкодування коштів державного або місцевого бюджету, витрачених на оплату послуг з підготовки фахівців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року № 658.

IV. Обсяги прийому та обсяги державного замовлення

Прийом на навчання здійснюється в межах ліцензованого обсягу

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Ліцензований обсяг (особи)
03 Гуманітарні науки	35 Філологія	36

V. Прийом документів

1. Прийом документів, вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук проводять у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

2. Конкурсний відбір на навчання для здобуття наукового ступеня доктора філософії здійснюється за результатами вступних випробувань.

3. Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховують бали вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови, наукового реферату.

4. Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови є успішне складання ЄВІ (єдиного вступного іспиту) в 2023 або 2024 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів.

5. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня);

французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

6. Особам, які вступають для здобуття ступеня доктора філософії на основі НРК7 з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі, можуть бути встановлені додаткові вступні випробування.

7. Інформація про строки, час і місце проведення вступного іспиту зі спеціальності та про строки зарахування до аспірантури Інституту доводять до кожного зі вступників у індивідуальному порядку в письмовій формі (звичайною або електронною поштою).

8. Конкурсний бал обчислюється як сума балів за вступний іспит зі спеціальності, науковий реферат, а також вступний іспит з іноземної мови.

9. Особи, які без поважних причин (визнаних такими за рішенням Приймальної комісії) не з'явилися на вступні випробування у визначений розкладом час, до участі в наступних вступних випробуваннях та в конкурсному відборі не допускаються. Перескладання вступних випробувань не допускається.

10. Апеляції на результати вступних випробувань, проведених в Інституті української мови Національної академії наук України, розглядає апеляційна комісія ІУМ НАН України, склад та порядок роботи якої затверджує наказом керівник, з урахуванням необхідності залучення до її діяльності уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції, представників громадськості, органів студентського самоврядування, зовнішніх експертів.

VI. Наказ про зарахування

1. Директор Інституту української мови Національної академії наук України видає накази про зарахування на навчання на підставі рішення приймальної комісії. Накази про зарахування на навчання з додатками до них формуються в ЄДЕБО та оприлюднюються на вебсайті закладу вищої освіти у вигляді списку зарахованих.

2. Рішення приймальної комісії про зарахування вступника може бути скасоване приймальною комісією у разі виявлення порушень з боку вступника, передбачених пунктом 5 розділу XVI Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році. Наказ про зарахування скасовується в частині, що стосується цього вступника.

Зараховані особи можуть бути вилучені з наказу про зарахування до навчального закладу за власним бажанням (наказ про зарахування скасовується в частині, що стосується цієї особи).

3. Якщо особа без поважних причин не приступила до занять протягом 10 календарних днів від дати їх початку, наказ про її зарахування скасовується.

VII. Особливості прийому на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства

1. Прийом на навчання до закладів вищої освіти іноземців та осіб без громадянства здійснюється згідно із Законами України «Про вищу освіту», «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства», «Про закордонних українців», «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту», «Про встановлення додаткових правових та соціальних гарантій для громадян Республіки Польща, які перебувають на території України», постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 729 «Питання здобуття вищої освіти деякими категоріями осіб», наказом Міністерства освіти і науки України від 01 листопада 2013 року № 1541 «Деякі питання організації набору та навчання (стажування) іноземців та осіб без громадянства», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 25 листопада

2013 року за № 2004/24536, наказом Міністерства освіти і науки України від 02 грудня 2019 року №1498 «Про затвердження Порядку встановлення квот для здобуття вищої освіти іноземцями та особами без громадянства в межах обсягів державного замовлення відповідно до міжнародних договорів України», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № 153/34436.

Громадян Російської Федерації та Республіки Білорусь, які не мають посвідки на постійне проживання в Україні, приймають на навчання за індивідуальним дозволом Міністерства освіти і науки України.

2. Іноземці та особи без громадянства, особи без громадянства, які звернулися із заявою про визнання їх біженцем, особи, які звернулись за захистом в Україні та документовані Довідками про звернення за захистом в Україні, (далі – іноземці) можуть здобувати вищу освіту за кошти фізичних та/або юридичних осіб, якщо іншого не передбачено міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, законодавством або угодами між закладами вищої освіти про міжнародну академічну мобільність.

Прийом іноземців та осіб без громадянства, зокрема закордонних українців, які постійно проживають в Україні, громадян Республіки Польща, осіб, яких визнано біженцями, та осіб, які потребують додаткового захисту, на місця державного замовлення проводиться відповідно до пункту 6 розділу III Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році, що затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України 06.03.2023 № 266. Прийом інших категорій іноземців до закладів вищої освіти на навчання на місця державного замовлення здійснюється в межах квот для іноземців.

3. Зарахування вступників з числа іноземців на навчання за кошти фізичних та/або юридичних осіб може здійснюватися впродовж року для навчання в аспірантурі.

4. Усі категорії іноземців, які вступають на навчання, зараховують до Інституту української мови Національної академії наук України на підставі

наказів про зарахування. Підтвердженням факту навчання може бути довідка, сформована в ЄДЕБО.

5. Іноземців, які прибувають в Україну для участі в програмах академічної мобільності або для здобуття вищої освіти за узгодженими між українським та іноземним закладами вищої освіти освітніми програмами, приймають на навчання з урахуванням договірних зобов'язань відповідних закладів вищої освіти.

6. Іноземці та особи без громадянства, зокрема закордонні українці, які постійно проживають в Україні, особи, яких визнано біженцями, та особи, які потребують додаткового захисту, мають право на здобуття вищої освіти нарівні з громадянами України, зокрема за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, за винятками, встановленими Конституцією України, законами України чи міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Закордонних українців, статус яких засвідчений посвідченням закордонного українця (крім осіб, які постійно проживають в Україні), можуть зараховувати на навчання за державним замовленням у межах установлених квот для іноземців за вступним іспитом для іноземців з предметів, передбачених Правилами прийому.

VIII. Умови допуску до вступних іспитів для вступу в аспірантуру

1. Для проведення прийому до аспірантури створюють приймальну комісію Інституту (далі – Приймальна комісія), головою якої є директор Інституту.

2. Вимоги до складу, строків повноважень, обов'язків і умов роботи Приймальної комісії визначають у Положенні про Приймальну комісію Інституту, затвердженому наказом директора Інституту.

3. Рішення про допуск до складання вступних іспитів до аспірантури ухвалює Приймальна комісія за результатами розгляду особової справи та наукового реферату претендента, поданих ним наукових праць (за наявності).

Приймальна комісія може призначати співбесіду зі вступником.

Якщо результати співбесіди і розгляд реферату зі спеціальності не дають підстав рекомендувати претендента до вступу в аспірантуру, його (претендента) не допускають до вступних іспитів.

4. Для конкурсного відбору осіб, які вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, зараховуються бали вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови, а також результати інших форм вступних випробувань (науковий реферат), якщо вони передбачені Правилами прийому. Умовою допуску до вступного іспиту з іноземної мови є успішне складання ЄВІ (єдиного вступного іспиту) в 2023 або 2024 році з оцінкою за тест з іноземної мови не менше ніж 130 балів.

5. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного іспиту з іноземної мови з найвищим балом.

6. Приймальна комісія може відмовити вступнику в допуску до складання вступних іспитів до аспірантури в разі неподання у встановлений термін усіх або окремих документів.

7. Особам, які працюють і які за рішенням Приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, надають довідку для отримання додаткової оплачуваної відпустки з розрахунку 10 днів на кожний іспит згідно ст. 216 Кодексу законів про працю України.

8. Відомості про результати вступних випробувань та інших конкурсних показників вносяться до запису про вступника в ЄДЕБО, відомості про результати вступних випробувань у закладі вищої освіти додатково оприлюднюються на його офіційному вебсайті.

9. Рішенням приймальної комісії результати вступних випробувань у закладі вищої освіти на певну конкурсну пропозицію можуть бути зараховані за заявою вступника для участі в конкурсному відборі на іншу конкурсну пропозицію в цьому закладі вищої освіти.

ІХ. Строки та порядок прийому документів, вступних іспитів та зарахування на навчання

1. Вступні іспити та зарахування вступників для здобуття ступеня доктора філософії проводять у строки, визначені розпорядженням Президії НАН України.

2. Інформацію про строки прийому документів висвітлюють в оголошенні про прийом до аспірантури Інституту, яке розміщують на вебсайті установи (<https://iul-nasu.org.ua/>) та (за потреби) можуть надсилати до профільних установ і навчальних закладів України.

3. Терміни прийому документів для вступу до аспірантури Інституту: документи приймає начальник відділу кадрів або вчений секретар Інституту (к. 601):

- понеділок–п’ятниця – з 09⁰⁰ год. до 18⁰⁰ год.;
- субота–неділя – вихідні дні;
- обідня перерва з 13⁰⁰ до 14⁰⁰.

4. Строк складання вступних іспитів встановлюється згідно з визначеним розпорядженням Президії НАН України термінами, затверджується наказом директора Інституту та оприлюднюється на вебсайті Інституту (<https://iul-nasu.org.ua/>).

Х. Перелік документів, які подають вступники

1. Вступники до аспірантури подають такі документи:

- заяву на ім'я директора Інституту;
- копію диплома магістра (спеціаліста) з додатками про закінчення закладу вищої освіти із зазначенням одержаної кваліфікації;
- особовий листок з обліку кадрів із фотографією (засвідчений на останньому місці роботи/навчання);
- медичну довідку форми 086/о;
- копію сертифіката тестів з іноземної мови рівня не нижче В2 (за наявності);
- список публікацій зі спеціальності (за наявності);
- реферат за обраною спеціалізацією;
- три фотокартки розміром 3x4 см;
- 2 конверти (з марками по Україні) зі зворотною адресою;
- копію паспорта (сторінки 1–2 і сторінка з відомостями про місце реєстрації) або іншого документа, що посвідчує особу та громадянство (відповідно до ст. 5 Закону України «Про громадянство України»).

Особи, які здобули вищу освіту за кордоном, до копії диплома обов'язково додають свідоцтво компетентного органу про визнання документа про вищу освіту відповідно до вимог «Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти», затвердженого наказом МОН України № 504 від 05.05.2015 р.

Оригінали паспорта (документа, що замінює паспорт), диплома про вищу освіту, сертифіката тестів з іноземної мови вступники пред'являють особисто.

ХІ. Умови зарахування до аспірантури

1. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури Приймальна комісія ухвалює рішення щодо кожного вступника індивідуально.

2. Зарахування на загальних підставах проводиться за сумою балів, отриманих за вступні іспити.

3. У разі одержання однакової кількості балів за результатами складання вступних іспитів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники які:

- отримали вищий бал за результатами складання іспиту з наукової спеціальності;
- мають наукові публікації у фахових виданнях;
- мають сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівень B2 або вище;
- мають стаж роботи за фахом.

4. Вступники до аспірантури, які не пройшли за конкурсом на навчання за держзамовленням, мають право на зарахування на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом).

5. Прийом на навчання за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом) здійснюється у межах ліцензованого обсягу.

6. Про рішення приймальної комісії вступника повідомляють протягом п'яти робочих днів від дати ухвалення рішення.

7. Зарахування до аспірантури проводиться наказом директора на підставі рішення Приймальної комісії.

8. Трудову книжку (за наявності) із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом до аспірантури та копію довідки про присвоєння ідентифікаційного номера вступник подає особисто в десятиденний термін після зарахування на навчання. Порядок і строки подання вступниками, громадянами України, військово-облікового документа (для військовозобов'язаних – військового квитка або тимчасового посвідчення військовозобов'язаного, для призовників – посвідчення про приписку до призовних дільниць), відповідно до пункту 34 Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1487.

9. Особи, які вступають на навчання до аспірантури за державним замовленням повторно, після зарахування подають документ, що підтверджує повне або часткове відшкодування коштів до державного бюджету в розмірі, обчисленому в установленому порядку. Аспірант, який не подав зазначеного документа у визначений термін, підлягає негайному відрахуванню з числа здобувачів вищої освіти за держзамовленням.

10. Розмір стипендії аспірантам, які навчаються за держзамовленням, встановлюють згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 28 грудня 2016 р. № 1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення») та на підставі відповідних розпоряджень Президії НАН України.

Особам, що навчаються в аспірантурі за контрактом, міжнародними договорами, грантами тощо призначення стипендій здійснюється згідно з умовами відповідних угод.

ВИМОГИ
до оформлення та змісту реферату
вступника до аспірантури
Інституту української мови НАН України

1. Реферат за програмою доктора філософії зі спеціальності 035 Філологія подають у роздрукованому вигляді в двох примірниках.

2. Текст роботи друкувати на аркушах формату А4 (210x297 мм) з абзацним відступом у 1,25 см. Відступи від краю аркушу (межі тексту): ліве – 30 мм, праве – 15 мм, нижнє – 20 мм, верхнє – 20 мм. Шрифт тексту – Times New Roman 14 кегль, інтервал – 1,5. Обсяг реферату – 20-25 сторінок (без урахування титульної сторінки, анотації, списку покликань та можливих додатків).

3. Структура реферату:

- титульна сторінка (зразок додається);
- анотація та ключові слова (до однієї сторінки);
- зміст;
- розділи реферату, які розкривають наукову проблему, заявлену у назві (кількість розділів – на розсуд автора); реферат обов'язково має містити розділи «Вступ» і «Висновки». У «Вступі» необхідно коротко відбити такі питання: актуальність досліджень за темою; стан розпрацювання наукової проблеми; об'єкт і предмет дослідження; мета дослідження, дослідницькі завдання та методичні підходи для їх вирішення; очікувані результати, їхня новизна, наукове і практичне значення; робота має містити список літератури та/або використаних джерел; додатки (за потребою).

**Інститут української мови
Національної академії наук України**

РЕФЕРАТ

ТЕМА РЕФЕРАТУ

Вступник:

[ПІБ повністю]

Київ 2024